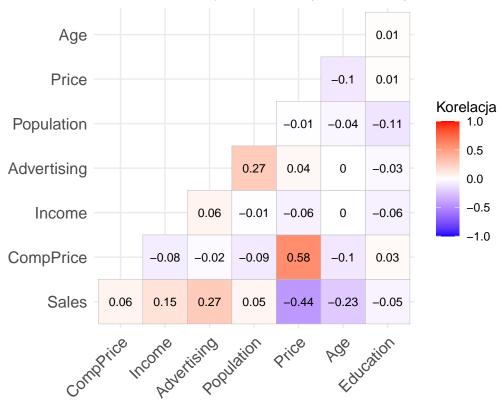
Regresja liniowa wieloraka

Contents

```
4
  9
  library(tidyverse)
library(ISLR)
library(caret)
library(ggcorrplot)
library(car)
library(broom)
carseats <- tibble::as_tibble(ISLR::Carseats)</pre>
head(carseats)
## # A tibble: 6 x 11
   Sales CompPrice Income Advertising Population Price ShelveLoc
                                                Age Education
##
   <dbl>
         <dbl> <dbl>
                       <dbl>
                               <dbl> <dbl> <fct>
                                              <dbl>
                                                     <dbl>
## 1 9.5
           138
                 73
                                276
                                    120 Bad
                                                42
                                                       17
## 2 11.2
           111
                 48
                         16
                                260
                                     83 Good
                                                65
                                                       10
## 3 10.1
           113
                 35
                         10
                                269
                                     80 Medium
                                                59
                                                       12
## 4 7.4
           117
                100
                          4
                                     97 Medium
                                                55
                                                       14
                                466
                          3
## 5 4.15
           141
                 64
                                340
                                    128 Bad
                                                38
                                                       13
                                     72 Bad
                                                78
## 6 10.8
           124
                113
                         13
                                501
                                                       16
## # i 2 more variables: Urban <fct>, US <fct>
# Podział zbioru na zbiór treningowy i testowy
set.seed(44)
partition <- caret::createDataPartition(carseats$Sales, list=FALSE, p=0.75)
carseats_train <- carseats[partition,]</pre>
carseats_test <- carseats[-partition,]</pre>
model_summary <- function(model, test_data, test_y) {</pre>
 model_glance <- broom::glance(model)</pre>
 model augment <- broom::augment(model)</pre>
 train_mae <- mean(abs(model_augment$.resid))</pre>
 train_mape <- mean(abs(model_augment$.resid/dplyr::pull(model_augment, var=1)))*100</pre>
 predicted_y <- predict(model, test_data)</pre>
 test_rmse <- sqrt(mean((test_y - predicted_y)^2))</pre>
 test_mae <- mean(abs(test_y - predicted_y))</pre>
  test mape <- mean(abs((test y - predicted y)/test y))*100
```

Korelacje między zmiennymi ilościowymi

Na podstawie macierzy korelacji wybieramy zmienne do modelu, mając na uwadze problemy związane z współliniowością.

Pierwszy model

```
model <- lm(Sales ~ Advertising + ShelveLoc + Price, data = carseats_train)</pre>
summary(model)
##
## Call:
## lm(formula = Sales ~ Advertising + ShelveLoc + Price, data = carseats_train)
##
## Residuals:
##
      Min
                1Q Median
                                3Q
                                       Max
## -5.6799 -1.1957 -0.0414 1.1489
                                   4.0132
##
## Coefficients:
                    Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
##
## (Intercept)
                   12.129964
                               0.568114 21.351 < 2e-16 ***
## Advertising
                   0.093584
                               0.016195
                                          5.778 1.91e-08 ***
## ShelveLocGood
                    4.648604
                               0.302192 15.383 < 2e-16 ***
## ShelveLocMedium 1.800412
                               0.249777
                                          7.208 4.75e-12 ***
## Price
                   -0.062172
                               0.004587 -13.555 < 2e-16 ***
## ---
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
## Residual standard error: 1.784 on 296 degrees of freedom
```

```
## Multiple R-squared: 0.5908, Adjusted R-squared: 0.5853
## F-statistic: 106.9 on 4 and 296 DF, p-value: < 2.2e-16

# Liniowa niezależność zmiennych objaśniających
vif(model)

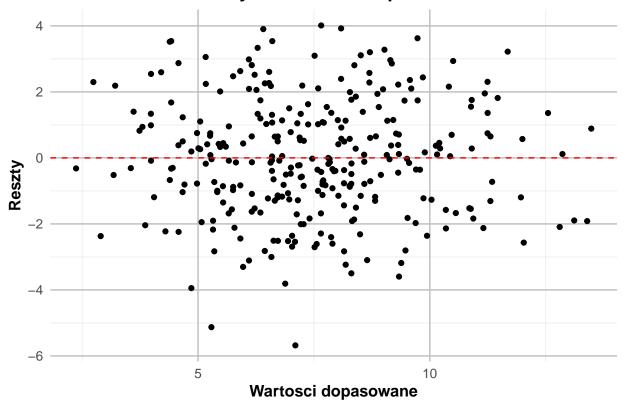
## GVIF Df GVIF^(1/(2*Df))
## Advertising 1.001132 1 1.000566
## ShelveLoc 1.007814 2 1.001948
## Price 1.007338 1 1.003662
```

Wszystkie zamienne w modelu wykazują bardzo niskie wartości, co wskazuje na bardzo niski poziom kolinearności.

Założenia modelu regresji wielorakiej

```
# liniowa zależność między zmienną objaśnianą, a objaśniającą postaci
ggplot(augment(model), aes(.fitted, .resid)) +
  geom_point() +
  geom_hline(yintercept = 0, color = "red", linetype = "dashed") +
 labs(
   x = "Wartości dopasowane",
   y = "Reszty",
   title = "Reszty vs Wartości dopasowane"
  ) + theme_minimal(base_size = 12) +
  theme(
   plot.title = element_text(hjust = 0.5, face = "bold"),
   axis.title = element text(face = "bold"),
   panel.grid.major = element_line(color = "gray", size = 0.5)
 )
## Warning: The `size` argument of `element_line()` is deprecated as of ggplot2 3.4.0.
## i Please use the `linewidth` argument instead.
## This warning is displayed once every 8 hours.
## Call `lifecycle::last_lifecycle_warnings()` to see where this warning was
## generated.
```


Na wykresie nie widać wyraźnych wzorców ani zakrzywień, co wskazuje na poprawność założenia o liniowej zależności. Punkty są równomiernie rozmieszczone wokół poziomej linii, co dodatkowo sugeruje, że zmienne objaśniające oddziałują na zmienną zależną w sposób liniowy.

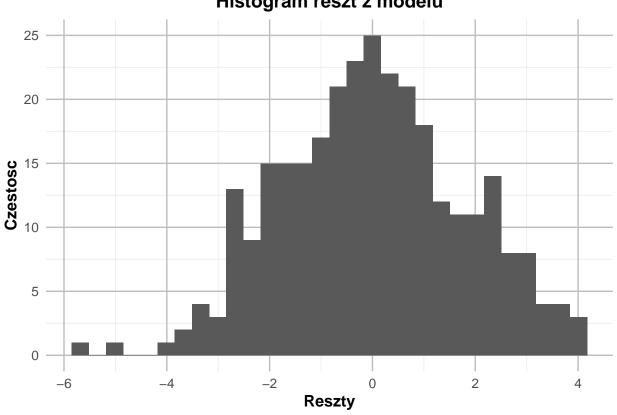
```
# średnia wektora losowego równa 0
t.test(model$residuals)

##
## One Sample t-test
##
## data: model$residuals
## t = 7.3487e-17, df = 300, p-value = 1
## alternative hypothesis: true mean is not equal to 0
## 95 percent confidence interval:
## -0.2010052 0.2010052
## sample estimates:
## mean of x
## 7.506119e-18
```

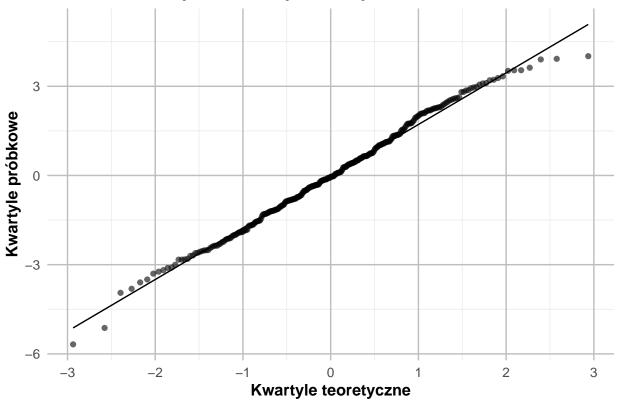
Test wykazał, że należy odrzucić hipotezę alternatywną oraz możemy przyjąć, że prawdziwa jest hipoteza zerowa mówiąca, że średnia reszt jest równa zero.

```
# Sprawdzenie rozkładu reszt
ggplot(model, aes(x=.resid)) + geom_histogram(bins=30) +
   labs(title='Histogram reszt z modelu', x='Reszty', y='Częstość') + theme_minimal(base_size = 12) +
   theme(
     plot.title = element_text(hjust = 0.5, face = "bold"),
     axis.title = element_text(face = "bold"),
     panel.grid.major = element_line(color = "gray", size = 0.5)
```


shapiro.test(model\$residuals)

```
##
## Shapiro-Wilk normality test
##
## data: model$residuals
## W = 0.99407, p-value = 0.289
```

Na histogramie możemy zauważyć lekkie odchylenie reszt modelu, wykres Q-Q pokazuje jednak, że większość punktów skupia się na prostej. Test Shapiro-wilka wskazuje na brak podstaw do odrzucenia hipotezy zerowej mówiącej, że reszty modelu pochodzą z rodkładu normalnego. Więc możemy stwierdzić, że reszty są normalne.

```
mówiącej, że reszty modelu pochodzą z rodkładu normalnego. Więc możemy stwierdzić, że reszty są normalne.

# Sprawdzenie niezależności reszt

lmtest::dwtest(model)

##

## Durbin-Watson test

##

## data: model

## DW = 2.1637, p-value = 0.9221

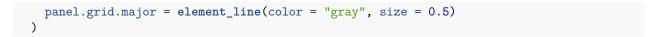
## alternative hypothesis: true autocorrelation is greater than 0

# Homoskedastyczność

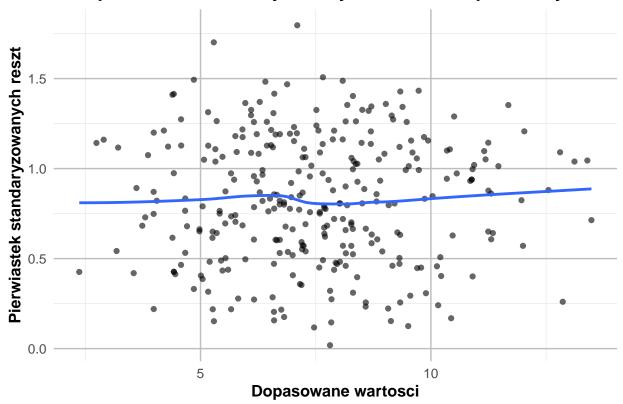
ggplot(model, aes(.fitted, sqrt(abs(.stdresid)))) + geom_point(size = 1.5, color = "black", alpha = 0.6 labs(title='Zależność pierwiastka standaryzowanych reszt od dopasowanych wartości', x='Dopasowane wartheme(
```

plot.title = element_text(hjust = 0.5, face = "bold"),

axis.title = element_text(face = "bold"),

Zaleznosc pierwiastka standaryzowanych reszt od dopasowanych war

Punkty na wykresie są równomiernie rozproszone wokół linii, co sugeruje, że wariancja reszt nie zmienia się znacząco w miarę wzrostu wartości dopasowanych.

```
lmtest::bptest(model)
```

```
##
## studentized Breusch-Pagan test
##
## data: model
## BP = 1.0106, df = 4, p-value = 0.9082
```

Wartość p-value wyniosłą znacznie więcej niż $\alpha=0.05$, oznacza to, że nie mamy istotnych dowodów heteroskedastyczności. Dlatego też możemy wnioskować,
że założenie o homoskedastyczności jest prawdziwe dla naszego modelu.

```
model_summary(model, carseats_test, carseats_test$Sales)
```

```
Kryterium informacyjne Akaikego (AIC): 1209.64
##
##
##
## Charakterystyki "out-of-sample":
##
  ______
##
   RMSE (trening):
                   1.7840
                             RMSE (test): 1.7811
##
   MAE (trening):
                   1.4262
                             MAE (test): 1.3664
##
   MAPE (trening):
                   36.21%
                          MAPE (test): Inf%
 ______
```

• Interpretacja:

- Bardzo niskie p-value oznacza, że co najmniej jedna zmienna w modelu mocno wpływa na zmienną
 Sales.
- Ujemna korelacja między \mathbf{Price} a \mathbf{Sales} wskazuje na spadek sprzedaży wraz ze wzrostem ceny.
- Największy wpływ na sprzedaż ma dobra lokalizacja półki w sklepie (ShelveLoc).
- Wartości RMSE dla treningu i testu są bardzo zbliżone, co sugeruje, że model dobrze generalizuje na danych testowych i nie ma nadmiernego dopasowania.
- Wartości MAE na danych treningowych i testowych są bardzo zbliżone, co jest pozytywnym sygnałem, wskazującym na to, że model dobrze przewiduje zarówno w zbiorze treningowym, jak i testowym.
- Wartość MAPE na danych treningowych wynosi 36.21%, co sugeruje, że model jest dość niedokładny. Wartość MAPE na danych testowych wynosi Inf% co wskazuje na to, że model prawdopodobnie ma problemy z wystepującymi zerami.

Pełny model

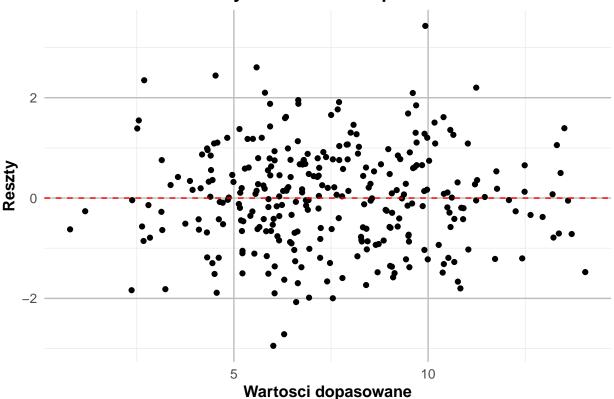
```
full_model <- lm(Sales ~ ., data = carseats_train)</pre>
summary(full model)
##
## Call:
## lm(formula = Sales ~ ., data = carseats_train)
##
## Residuals:
##
       Min
                                30
                10 Median
                                       Max
  -2.9454 -0.6672 0.0102 0.6733
                                   3.4317
##
## Coefficients:
##
                    Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
## (Intercept)
                   6.261e+00 7.138e-01
                                          8.771 < 2e-16 ***
                   9.154e-02 4.845e-03 18.896 < 2e-16 ***
## CompPrice
## Income
                   1.561e-02 2.160e-03
                                          7.228 4.38e-12 ***
## Advertising
                   1.186e-01 1.345e-02
                                          8.822
                                                 < 2e-16 ***
## Population
                   -3.946e-05 4.212e-04
                                         -0.094
                                                    0.925
                   -9.592e-02 3.115e-03 -30.791
## Price
                                                 < 2e-16 ***
## ShelveLocGood
                   4.767e+00 1.755e-01 27.158
                                                 < 2e-16 ***
## ShelveLocMedium 1.873e+00 1.453e-01
                                        12.891
                                                 < 2e-16 ***
## Age
                   -4.564e-02 3.666e-03 -12.450
                                                  < 2e-16 ***
## Education
                   -3.701e-02 2.298e-02
                                         -1.610
                                                    0.108
## UrbanYes
                   3.131e-02 1.380e-01
                                          0.227
                                                    0.821
## USYes
                  -1.373e-01 1.721e-01 -0.798
                                                    0.426
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
```

```
## Residual standard error: 1.019 on 289 degrees of freedom
## Multiple R-squared: 0.8697, Adjusted R-squared: 0.8648
## F-statistic: 175.4 on 11 and 289 DF, p-value: < 2.2e-16</pre>
```

Założenia modelu regresji wielorakiej

```
# liniowa zależność między zmienną objaśnianą, a objaśniającą postaci
ggplot(augment(full_model), aes(.fitted, .resid)) +
  geom_point() +
  geom_hline(yintercept = 0, color = "red", linetype = "dashed") +
  labs(
    x = "Wartości dopasowane",
    y = "Reszty",
    title = "Reszty vs Wartości dopasowane"
) + theme_minimal(base_size = 12) +
  theme(
    plot.title = element_text(hjust = 0.5, face = "bold"),
    axis.title = element_text(face = "bold"),
    panel.grid.major = element_line(color = "gray", size = 0.5)
)
```

Reszty vs Wartosci dopasowane

Na wykresie nie widać wyraźnych wzorców ani zakrzywień, co wskazuje na poprawność założenia o liniowej zależności. Punkty są równomiernie rozmieszczone wokół poziomej linii, co dodatkowo sugeruje, że zmienne objaśniające oddziałują na zmienną zależną w sposób liniowy.

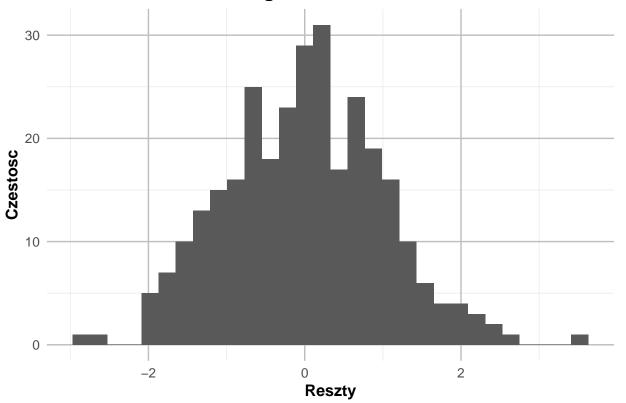
```
# średnia wektora losowego równa 0
t.test(full_model$residuals)
```

```
##
## One Sample t-test
##
## data: full_model$residuals
## t = 6.9103e-16, df = 300, p-value = 1
## alternative hypothesis: true mean is not equal to 0
## 95 percent confidence interval:
## -0.1134107 0.1134107
## sample estimates:
## mean of x
## 3.982444e-17
```

Test wykazał, że należy odrzucić hipotezę alternatywną oraz możemy przyjąć, że prawdziwa jest hipoteza zerowa mówiąca, że średnia reszt jest równa zero.

```
# Sprawdzenie rozkładu reszt
ggplot(full_model, aes(x=.resid)) + geom_histogram(bins=30) +
  labs(title='Histogram reszt z modelu', x='Reszty', y='Częstość') + theme_minimal(base_size = 12) +
  theme(
    plot.title = element_text(hjust = 0.5, face = "bold"),
    axis.title = element_text(face = "bold"),
    panel.grid.major = element_line(color = "gray", size = 0.5)
)
```

Histogram reszt z modelu


```
ggplot(full_model, aes(sample = .resid)) +
  geom_qq(size = 1.5, color = "black", alpha = 0.6) +
  geom_qq_line() +
  labs(title = 'Wykres kwartyl-kwartyl reszt modelu',
```

```
x = 'Kwartyle teoretyczne',
y = 'Kwartyle próbkowe') +
theme_minimal(base_size = 12) +
theme(
  plot.title = element_text(hjust = 0.5, face = "bold"),
  axis.title = element_text(face = "bold"),
  panel.grid.major = element_line(color = "gray", size = 0.5)
)
```

Wykres kwartyl-kwartyl reszt modelu

shapiro.test(full_model\$residuals)

```
##
## Shapiro-Wilk normality test
##
## data: full_model$residuals
## W = 0.99762, p-value = 0.9441
```

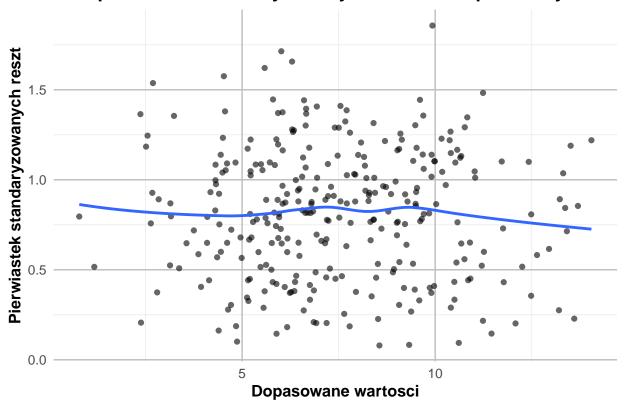
Na histogramie możemy zauważyć lekkie odchylenie reszt modelu, wykres Q-Q pokazuje jednak, że większość punktów skupia się na prostej. Test Shapiro-wilka wskazuje na brak podstaw do odrzucenia hipotezy zerowej mówiącej, że reszty modelu pochodzą z rodkładu normalnego. Więc możemy stwierdzić, że reszty są normalne.

```
# Sprawdzenie niezależności reszt
lmtest::dwtest(full_model)
##
## Durbin-Watson test
```

##
data: full_model

```
## DW = 2.1608, p-value = 0.9201
## alternative hypothesis: true autocorrelation is greater than 0
# Homoskedastyczność
ggplot(full_model, aes(.fitted, sqrt(abs(.stdresid)))) + geom_point(size = 1.5, color = "black", alpha labs(title='Zależność pierwiastka standaryzowanych reszt od dopasowanych wartości', x='Dopasowane wartheme(
    plot.title = element_text(hjust = 0.5, face = "bold"),
    axis.title = element_text(face = "bold"),
    panel.grid.major = element_line(color = "gray", size = 0.5)
)
```

Zaleznosc pierwiastka standaryzowanych reszt od dopasowanych war

Punkty na wykresie są równomiernie rozproszone wokół linii, co sugeruje, że wariancja reszt nie zmienia się znacząco w miarę wzrostu wartości dopasowanych.

```
lmtest::bptest(full_model)

##

## studentized Breusch-Pagan test

##

## data: full_model

## BP = 7.7949, df = 11, p-value = 0.7316
```

Wartość p-value wyniosłą znacznie więcej niż $\alpha=0.05$, oznacza to, że nie mamy istotnych dowodów heteroskedastyczności. Dlatego też możemy wnioskować, że założenie o homoskedastyczności jest prawdziwe dla naszego modelu.

```
model_summary(full_model, carseats_test, carseats_test$Sales)
```

```
##
##
           Podsumowanie modelu
  ##
##
## Metryki treningowe:
  -----
   R-squared (R2):
                   0.8697
##
##
   Adjusted R-squared:
                    0.8648
##
   Kryterium informacyjne Akaikego (AIC): 879.11
##
##
## Charakterystyki "out-of-sample":
 ______
##
   RMSE (trening):
                 1.0187
                                 RMSE (test): 1.0355
                    0.7930
##
   MAE (trening):
                             MAE (test): 0.8425
   MAPE (trening):
                    15.02%
                                MAPE (test): Inf%
##
                             ## ========
vif(full_model)
              GVIF Df GVIF^(1/(2*Df))
##
## CompPrice
           1.457139 1
                         1.207120
## Income
          1.030029 1
                         1.014903
## Advertising 2.116967 1
                        1.454980
## Population 1.122434 1
                         1.059450
## Price
                        1.193817
          1.425198 1
## ShelveLoc 1.065004 2
                        1.015869
          1.037762 1
## Age
                        1.018706
## Education 1.031747 1
                         1.015749
## Urban
          1.069185 1
                         1.034014
## US
          2.007858 1
                         1.416989
```

Pełny model wyjaśnia 85% zmienności w danych. Kryterium AIC sugeruje, że jest najlepiej dopasowany, ale jego złożoność może być problematyczna.

Model uproszczony

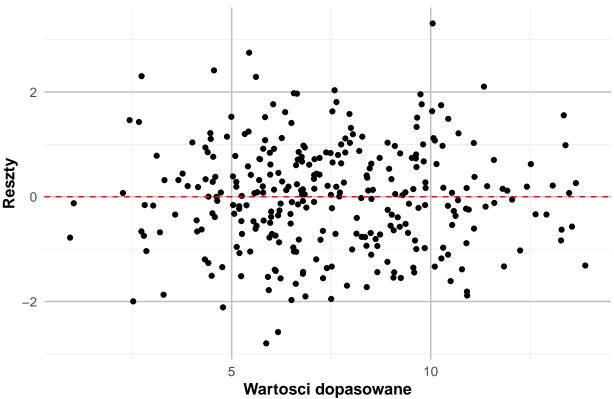
```
model4 <- lm(Sales ~ CompPrice + Income + Advertising + Price + ShelveLoc + Age, data = carseats_train)
summary(model4)
##
## lm(formula = Sales ~ CompPrice + Income + Advertising + Price +
##
      ShelveLoc + Age, data = carseats_train)
##
## Residuals:
##
      Min
              1Q Median
                             ЗQ
                                   Max
## -2.7992 -0.7044 0.0462 0.7169 3.3101
##
## Coefficients:
                  Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
##
## (Intercept)
                  5.782599  0.625425  9.246  < 2e-16 ***
## CompPrice
                  0.090669 0.004781 18.964 < 2e-16 ***
## Income
```

```
0.009288 12.022 < 2e-16 ***
## Advertising
                 0.111663
## Price
                  -0.095647
                             0.003090 -30.951 < 2e-16 ***
## ShelveLocGood
                   4.762565
                             0.172639 27.587 < 2e-16 ***
## ShelveLocMedium 1.881786
                             0.143089 13.151 < 2e-16 ***
## Age
                  -0.045672
                             0.003642 -12.540 < 2e-16 ***
## ---
## Signif. codes: 0 '***' 0.001 '**' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1
## Residual standard error: 1.017 on 293 degrees of freedom
## Multiple R-squared: 0.8683, Adjusted R-squared: 0.8651
## F-statistic: 275.9 on 7 and 293 DF, p-value: < 2.2e-16
```

Założenia modelu regresji wielorakiej

```
# liniowa zależność między zmienną objaśnianą, a objaśniającą postaci - trzeba dopisac
ggplot(augment(model4), aes(.fitted, .resid)) +
geom_point() +
geom_hline(yintercept = 0, color = "red", linetype = "dashed") +
labs(
    x = "Wartości dopasowane",
    y = "Reszty",
    title = "Reszty vs Wartości dopasowane"
) + theme_minimal(base_size = 12) +
theme(
    plot.title = element_text(hjust = 0.5, face = "bold"),
    axis.title = element_text(face = "bold"),
    panel.grid.major = element_line(color = "gray", size = 0.5)
)
```


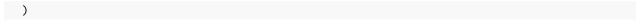
Na wykresie nie widać wyraźnych wzorców ani zakrzywień, co wskazuje na poprawność założenia o liniowej zależności. Punkty są równomiernie rozmieszczone wokół poziomej linii, co dodatkowo sugeruje, że zmienne objaśniające oddziałują na zmienną zależną w sposób liniowy.

```
# średnia wektora losowego równa 0
t.test(model4$residuals)

##
## One Sample t-test
##
## data: model4$residuals
## t = 8.9109e-16, df = 300, p-value = 1
## alternative hypothesis: true mean is not equal to 0
## 95 percent confidence interval:
## -0.1140412 0.1140412
## sample estimates:
## mean of x
## 5.163936e-17
```

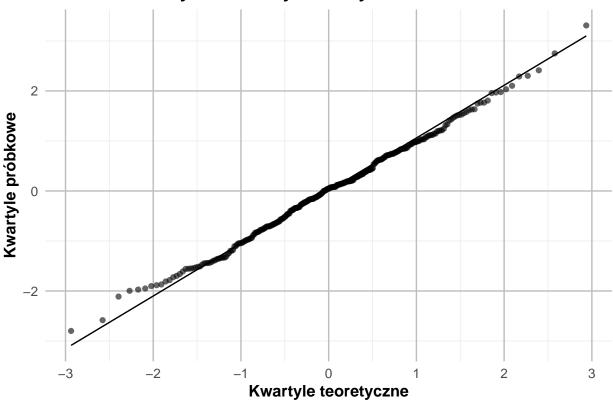
Test wykazał, że należy odrzucić hipotezę alternatywną oraz możemy przyjąć, że prawdziwa jest hipoteza zerowa mówiąca, że średnia reszt jest równa zero.

```
# Sprawdzenie rozkładu reszt
ggplot(model4, aes(x=.resid)) + geom_histogram(bins=30) +
   labs(title='Histogram reszt z modelu', x='Reszty', y='Częstość') + theme_minimal(base_size = 12) +
   theme(
     plot.title = element_text(hjust = 0.5, face = "bold"),
     axis.title = element_text(face = "bold"),
     panel.grid.major = element_line(color = "gray", size = 0.5)
```


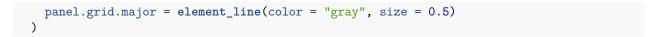

shapiro.test(model4\$residuals)

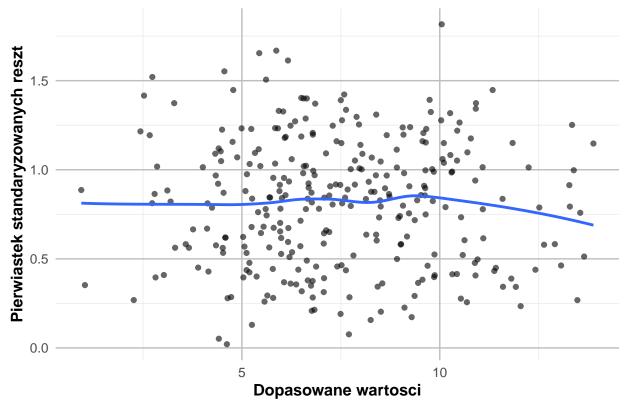
```
##
## Shapiro-Wilk normality test
##
## data: model4$residuals
## W = 0.99698, p-value = 0.8472
```

axis.title = element_text(face = "bold"),

Na histogramie możemy zauważyć lekkie odchylenie reszt modelu, wykres Q-Q pokazuje jednak, że większość punktów skupia się na prostej. Test Shapiro-wilka wskazuje na brak podstaw do odrzucenia hipotezy zerowej mówiącej, że reszty modelu pochodzą z rodkładu normalnego. Więc możemy stwierdzić, że reszty są normalne.

Punkty na wykresie są równomiernie rozproszone wokół linii, co sugeruje, że wariancja reszt nie zmienia się znacząco w miarę wzrostu wartości dopasowanych.

```
lmtest::bptest(model4)
```

```
##
## studentized Breusch-Pagan test
##
## data: model4
## BP = 4.4141, df = 7, p-value = 0.731
```

Wartość p-value wyniosłą znacznie więcej niż $\alpha=0.05$, oznacza to, że nie mamy istotnych dowodów heteroskedastyczności. Dlatego też możemy wnioskować, że założenie o homoskedastyczności jest prawdziwe dla naszego modelu.

model_summary(model4, carseats_test, carseats_test\$Sales)

```
##
   Adjusted R-squared:
                   0.8651
   Kryterium informacyjne Akaikego (AIC): 874.44
##
 ______
##
##
## Charakterystyki "out-of-sample":
## -----
   RMSE (trening):
##
                   1.0173 | RMSE (test): 1.0332
                   0.7981 |
##
   MAE (trening):
                             MAE (test): 0.8484
   MAPE (trening):
##
                   15.50% |
                               MAPE (test): Inf%
vif(model4)
##
             GVIF Df GVIF<sup>(1/(2*Df))</sup>
## CompPrice
         1.423016 1
                       1.192902
         1.023365 1
## Income
                       1.011615
## Advertising 1.012627 1
                       1.006294
## Price 1.406142 1
                       1.185809
## ShelveLoc 1.018134 2
                       1.004503
## Age
          1.027325 1
                       1.013571
```

Model uproszczony wyjaśnia tyle samo zmienności co pełny model (R²=0.85), ale ma niższą wartość AIC (874.44 vs. 879.11). RMSE wskazuje na lepszą predykcję.

Porównanie z regresją prostą

Przypominając wyniki z części pierwszej, model oparty na zmiennej **Price** wyglądał następująco:

```
price_model <- lm(Sales ~ Price, data = carseats_train)
model_summary(price_model, carseats_test, carseats_test$Sales)</pre>
```

```
##
##
        Podsumowanie modelu
##
## Metryki treningowe:
## -----
##
  R-squared (R<sup>2</sup>):
                0.2061
  Adjusted R-squared:
##
                0.2034
##
  Kryterium informacyjne Akaikego (AIC): 1403.16
##
##
## Charakterystyki "out-of-sample":
 _____
##
##
  RMSE (trening):
                 2.4726
                         RMSE (test): 2.7079
  MAE (trening):
                 2.0151
                         MAE (test): 2.1401
##
                       1
  MAPE (trening):
                 50.52%
                         MAPE (test): Inf%
```

Model regresji wielorakiej znacząco przewyższa model prosty w zakresie dopasowania (R^2 dla modeli wielorakich wynosi od 0.60 do 0.85, podczas gdy dla modelu prostego tylko 0.35).